

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan: Deelnemers Deskundigenoverleg Etikettering Levensmiddelen

Datum 10 september 2018

Betreft Verslag vergadering ROW/DEL op 2 juli 2018

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511VX Den Haag

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
M. Kunst
m.kunst@minvws.nl
T 070 340 7969
www.row-minvws.nl

VERSLAG

Verslag van het **Deskundigenoverleg Etikettering Levensmiddelen** van het **Regulier Overleg Warenwet** op **maandag 2 juli 2018** in de **Apollozaal 2 (B 04.33)** van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Parnassusplein 5 te Den Haag.

Aanvang: 10:00 uur

Ons kenmerk
VGP / 1418173

GENODIGDEN/AANWEZIGEN

Bijlagen
Schriftelijke inbreng van het
Nederlands Anafylaxis
Netwerk bij agendapunt 3

voorzitter hr B. Breedveld
secretariaat mw M. Kunst
Mw P. Ancion (Reclame Code Commissie)*
Mw N. Barkhof (KHN)*
Mw Y. Bemmelman (Keurslagers)*
Mw J. van der Bijl (MVO)*
Mw R. van den Bosch (VNO-NCW)*
Hr J. Boots (NKB)*
Hr R. Brouwer (min EZ)*
Mw B. Bruil (NBC)
Mw W. Colijn (NBOV)
Mw H. Crielaard (CBL)
Hr T. Cuijpers (LTO)*
Mw A. Dalebout (Nebafa)
Mw E. Dirven (Veneca)*
Mw I. van Dis (NHS)*
Mw Y. Dommels (FNLI)
Hr J. Eliens (NVWA)
Mw M. Elzinga (CBL)*
Mw C. Frenkel (VNFKD)*
mw R. Gerlofsma (Douane Landelijk Kantoor)*
Mw S. Geurts (NPN)*
Hr J. Goebels (AKSV)
Hr M. de Graaf (Hoofdbedrijfschap Detailhandel)*
Mw S. Groenenberg (NVD)
Mw C. Groeneveld (Stichting Voedselallergie)*
Hr W. Groot Wassink (Bond van Boerderij-zuivelbereiders)*
Mw C. ter Haar (VBZ)
Hr M. den Hartog (Nepluvi)
Hr G. van Heijst (DMIA)*

Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.

Mw P. Houtsma (NBC)*
Mw Y. Huigen (NVWA)*
Hr J. Hulleman (Jumbo)*
Hr H. Hulshof (KNS)*
Hr J. Kalkman (Nebafa)
Mw S. Kingma (MVO)
Mw E. Klitsie (KNVKT)*
Mw A. Klomp (MVO)*
Mw M. Kneppers (FNLI)
Hr G. Koornneef (Coeliakie Ver.)*
Mw K. Koppen (AKSV VNV)
Mw D. van de Langkruis (RVO)*
Mw D. Luiten (NVD)*
Mw M. Lugt (FNLI)*
Hr E. Maathuis (Min EZ)*
Mw C. Martens (Hartstichting)
Hr B. Mauritz (Neprofarm)*
Mw R. Metaal (Min EZ)*
Hr M. van Mierlo (MKB)*
Mw G. Mittendorff (NVWA)*
Hr O. Meuffels (NZO)*
Hr D. Naudin ten Cate (Spirits NL)
Mw B. Niemans (NZV)*
Hr K. Osinga (LTO Nederland)*
Mw M. Otten (Ned. Ver. Specerijenhandel)*
Mw I. Panneman (NVD)
Mw I. van de Pas (Ahold)*
Mw E. van Peij- van den Berg (NedVerBak)
Hr S. Peters (NZO)*
Mw P. Prent (Visfederatie)
Mw N. Quaedvlieg (Groentenfruihuis)*
Mw M. van Ravenhorst (Stichting Voedselallergie)*
Hr J. Rijk (KNS)
Hr G. de Rooij (FNLI)*
Hr F. van Rooij (Profri)*
Mw B. Rootsart (Coeliakie Ver.)
Hr W. Rosekrans (Voedingscentrum)
Mw M. Schilder (Min VWS/VGP)
Hr R. Siteur (Ahold)
Mw E. Smale (Min VWS/VGP)
Mw J. de Stoppelaar (NVWA)
Mw I. Tiesinga (FNLI)
Hr F. Timmermans (Ned. Anafylaxis Netwerk)*
Mw T. Timmermans (NVD)*
Hr H. Uitslag (Consumentenbond)*
Hr P. Verbaas (Groentenfruihuis)*
Mw W. van der Vossen (Voedingscentrum)*
Hr M. de Vreeze (NEN)*
Mw M. van Vugt (Min VWS/VGP)
Mw S. Wewer (NBOV)*
Hr P. Wolfs (NZO)

* = afwezig

1. Voorstelronde en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering en er volgt een voorstelronde. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

De voorzitter meldt dat het verslag van de vorige keer niet bij de stukken zat, maar wel eerder al is toegestuurd aan de deelnemers. Eliens deelt mee dat er mailwisseling is geweest met de Europese Commissie over de onbedoelde aanwezigheid van allergenen. Dit is een onderwerp dat vanuit de EU verder zal worden opgepakt.

3. Actieplan etikettering

Schilder geeft aan dat de minister heeft toegezegd om het actieplan etikettering van 2016 te evalueren. Die evaluatie zal in januari 2019 naar de Tweede Kamer worden gezonden. Hierbij zullen eventueel ook eventuele nieuwe acties worden ingezet. Momenteel lopen de gesprekken met betrokken partijen hierover. De vraag aan het ROW is om input te geven voor de evaluatie.

Den Hartog ziet dat in Nederland soms een ander beleid wordt gevoerd dan in andere lidstaten. Hij zou dit graag geharmoniseerd willen zien op Europees niveau. Ter Haar is het hier mee eens en vult aan dat de interpretatie van wetgeving soms ook verschilt. Ze ziet bijvoorbeeld in Nederland producten waarop de toegevoegde suikers gedeclareerd staan en is hier verbaasd over. De Stoppelaar antwoordt dat hier gesprekken over zijn geweest. De hoeveelheid toegevoegd suiker staat vermeld in de voedingswaarde tabel maar de wet biedt hier geen ruimte voor. De voedingswaardetabel is een gesloten lijst waaraan geen andere zaken aan toegevoegd mogen worden.

Martens brengt de discussie naar voren over het voedselkeuze logo. Ze vindt het belangrijk dat er maatschappelijk draagvlak is en dat het niet alleen gebruikt wordt door partijen die er een statement mee willen maken.

Rootsaert vraagt of de patiëntenverenigingen ook zijn aangehaakt bij de discussie in de consultatieronde. Schilder antwoordt dat ze welkom zijn om aan te schuiven.

4. Separatorvlees

Schilder licht toe dat de wetgeving voor separatorvlees verschillend wordt geïnterpreteerd door de lidstaten. Nederland staat op dit moment toe dat type 3 separatorvlees mag worden meegerekend bij het totale vleesgehalte op het etiket. De Europese Commissie is onlangs in een brief heel duidelijk geweest over de juiste interpretatie van de wetgeving op dit punt. Nederland zal deze interpretatie volgen. Dit betekent dat separatorvlees type 3 voortaan niet meer meegeteld mag worden met het totale vleesgehalte op het etiket. De Stoppelaar vult aan dat we ons willen houden aan de EU-regelgeving ook in het kader van harmonisatie tussen de lidstaten. Voor Business- to-business (B2B) zijn er geen EU-regels voor de etikettering van separatorvlees, zolang het uiteindelijk maar goed staat op het etiket voor de consument. Volgens de Nederlandse wetgeving (Warenwet), moet ook voor B2B het separatorvlees aangeduid worden als 'separatorvlees'. Om de harmonisatie door te trekken zal er voor deze B2B wetgeving (tijdelijk) geen handhaving zijn. Er zal wel

gecontroleerd worden of de uiteindelijke etikettering van levensmiddelen bedoeld voor verkoop aan consumenten goed verloopt. Op deze manier wordt er voor beide kanten aansluiting gevonden bij de EU-regelgeving.

Koppen geeft aan dat in een eerder overleg met VWS en NVWA al is aangegeven dat separatorvlees onder lage druk (type 3) lijkt op gehakt en heel iets anders is dan separatorvlees onder hoge druk waarbij ook botten worden versplinterd (type 4). Het is van belang om dit onderscheid te kunnen maken richting de consument. De Nederlandse overheid heeft hier zelf ook altijd achter gestaan. Schilder antwoordt dat ze begrijpt dat dit nogal een verandering is. De kwaliteit van type 3 blijft echter gelijk, dat zou uitgelegd kunnen worden aan de consument. Koppen denkt niet dat dit makkelijk te begrijpen is voor de consument.

Crielaard denkt dat op deze manier een hoogwaardige grondstof wordt gedegradeerd tot een lagere waarde en zo mogelijk verloren gaat voor het consumptiekanaal. In het kader van circulair gebruik van grondstoffen zou dat erg jammer zijn.

De Stoppelaar verwacht dat de markt uiteindelijk zal wennen aan de wijziging van de interpretatie. Het gaat uiteindelijk toch om de kwaliteit van het product en die blijft onveranderd, ook wanneer het type 3 separatorvlees niet meer mag worden meegeteld met het vleesgehalte. Den Hartog denkt dat producenten waarschijnlijk gaan kiezen voor echt vlees en dat het separatorvlees minder gebruikt gaat worden als grondstof.

De Stoppelaar vraagt waarom separatorvlees niet op het etiket zou mogen staan als het wel gewoon goed vlees is. Eventueel kan de NVWA ook een uitleg over separatorvlees op de website zetten.

Dommels zou in ieder geval een reële overgangstermijn willen krijgen voor de aanpassing van de etiketten. Ze stelt voor om geen concrete deadline op te stellen, maar aanpassingen zo snel als mogelijk door te voeren wanneer de etiketten aangepast worden voor andere projecten. De Stoppelaar geeft aan dater realistisch naar gekeken zal worden. .

Schilder vraagt aan het ROW hoe er eventueel voorkomen kan worden dat het separatorvlees wordt afgewaardeerd. Crielaard ziet twee opties die kunnen gebeuren door deze beleidswijziging; vervanging van type 3 door type 4 of door echt vlees.

Schilder geeft aan dat de interpretatie van de wetgeving door de Europese Commissie duidelijk is. Het betreft een interpretatie van bestaande wetgeving, dus er zullen geen EU-afspraken komen over een ingangstermijn omdat het gaat over bestaande en geldende wetgeving. Er wordt nog nagedacht over een reële overgangstermijn om de beleidswijziging door te voeren.

Kneppers geeft aan dat de FNLI ook graag aangehaakt wil worden bij de discussie over separatorvlees. Schilder geeft aan dat zij dit punt binnenkort zal bespreken met Kneppers.

5. Oude afspraken

De voorzitter vraagt aan de deelnemers of er onderwerpen zijn die van de gegeven lijst af kunnen of erbij moeten. Schilder vult aan dat het ook mogelijk is om een prioriteit aan te geven. Crielaard geeft aan dat allergenen een actueel onderwerp is.

6. Etiket pluimveevlees

Schilder licht toe dat het etiket pluimveevlees al eerder is besproken in het ROW. Er waren toen de nodige bezwaren. Begin dit jaar is in klein comité met de vleessector en met het CBL gesproken over deze bezwaren; toen zijn compromissen gesloten en daar is het etiket dat vandaag is meegestuurd, uitgekomen als definitief etiket. Momenteel wordt er nog gekeken of het etiket ook moet gelden voor diepvriespluimveevlees omdat de 4 °C dan niet meer zou kloppen als geadviseerde bewaar temperatuur. In het regeerakkoord wordt gesproken over een MKB-toets voor nieuw beleid, maar momenteel is die nog niet beschikbaar.

Crielaard vraagt of er nog input gegeven kan worden voor de MKB-kosten. Van Vugt antwoordt dat het altijd mogelijk is om een brief te sturen en dat er bij nieuwe regelgeving altijd een paragraaf zit over de regeldruk, onder andere over administratieve lasten en nalevingkosten. De input van de sector over verwachte administratieve kosten wordt benut bij die paragraaf.

Crielaard vraagt of het ook voor rundvlees gaat gelden, dan voorziet ze een probleem met het printen van de pictogrammen. Het is niet gezegd dat de consument zijn gedrag gaat aanpassen bij het gebruik van plaatjes op het etiket. Het is dan een aanzienlijke investering om de printers te vervangen. Schilder antwoordt dat is afgesproken om het kipetiket door te voeren en dat er een pilot zal komen voor aanpassing van het roodvleesetiket. Het punt van de printers zal in die pilot worden meegenomen.

Rijk benadrukt dat er inderdaad gesproken is over het etiket, maar dat er geen overeenstemming is. Hij vindt het jammer dat er geen MKB-toets wordt gedaan. Niet alle slaggers kunnen de pictogrammen printen. Schilder antwoordt dat ook al wordt er geen MKB-toets gedaan, er wel degelijk gekeken wordt naar de kosten en dat er een ruime overgangstermijn komt. Ook printers zullen een keer vervangen moeten worden.

Den Hartog vraagt hoe het vervolg van het proces eruit ziet. Van Vugt geeft aan dat het genotificeerd moet worden in Brussel. Dat duurt drie maanden met mogelijk een verlenging van drie maanden. Het juridische traject ziet er als volgt uit: opstellen ontwerp amvb met nota van toelichting - ambtelijk voorportaal - onderraad - ministerraad - notificatie - advisering Raad van State - nader rapport - publicatie Staatsblad. Gemiddeld kan je rekenen op minimaal een jaar voordat het proces rond is.

7. Stand van zaken Brusselse dossiers

Vrijwillige herkomstetikettering (1169/2011 art 26(3))

Schilder licht toe dat de Europese Commissie recent de Uitvoeringsverordening (EU) 2018/775 heeft gepubliceerd. Daarin worden de voorschriften voor de toepassing van artikel 26 (3) van de 1169/2011 vastgesteld. Dit document is ook per mail gedeeld met het ROW-netwerk. Er komen nog guidelines vanuit de Europese Commissie, die met name over de discussie over oorsprongsbenaming en 'trademarks' helderheid zullen bieden. Kneppers benadrukt het belang dat bijvoorbeeld 'Marokkaanse balletjes' en 'Deventer koek' niet als herkomst gedefinieerd worden. Ze wil graag weten wat het Nederlandse standpunt is in deze discussie. Ter Haar vult aan dat bijvoorbeeld de 'Goudse stroopwafel' geen link meer heeft met de herkomst, maar een type-product geworden is. Vanuit de zuidelijke lidstaten ziet ze een lobby met protectionistische inslag. Ze hoopt dat Nederland zich blijft inzetten voor de gebruikelijke praktijk van de Nederlandse levensmiddelenindustrie. Tiesinga

benadrukt dat er veel producten zijn die een receptuur zijn geworden in plaats van een herkomstaanduiding. In het verleden is hier een lijst van gemaakt die zeker groter is geworden.

Crielaard geeft aan dat het eerdere standpunt was dat recepturen niet onder de herkomstetikettering vallen. Schilder gaat uitzoeken wat het Nederlandse standpunt precies is en neemt de genoemde punten mee in de vervolggesprekken met de Europese Commissie.

Alcohol etikettering

Schilder geeft aan dat de sector een voorstel heeft gedaan voor het vermelden van voedingswaarde op alcohol. Het voorstel varieert van volledige etikettering voor bier tot een off-label etikettering bij sommige andere alcoholische dranken door alleen een QR-code op het etiket. De Europese Commissie is het voorstel nog aan het bestuderen. Nederland volgt hierin de ontwikkelingen op EU-niveau. Naudin ten Cate vult aan dat ze verwachten na de zomer een reactie van de Commissie te krijgen. Ook zij zien liever afspraken op EU-niveau.

Transvetten

Schilder licht toe dat er in Brussel gediscussieerd wordt over het opnemen van transvetten in de voedingswaardendeclaratie. In 2015 heeft de Europese Commissie een rapport gemaakt en op basis daarvan zou het logisch zijn om een wettelijke limiet op Europees niveau vast te stellen. De verwachting is dat het formele wetsvoorstel van de Europese Commissie in het najaar van 2018 wordt besproken. De voorzitter vraagt of deze limiet op productniveau gaat gelden of op vetniveau. De Stoppelaar antwoordt dat het dan op vetniveau zal zijn.

Houdbaarheidsdatum

Schilder geeft aan dat er een voornemen was om de lijst met lang houdbare producten uit bijlage 10 uit te breiden. Hierover is gesproken in een Brusselse subwerkgroep. De Commissie zelf is niet enthousiast over de uitbreiding omdat ze zich afvragen of het voor de consument wel duidelijk is als er geen datum op producten staat. Het is dus nog niet duidelijk of een uitbreiding haalbaar is; de discussie in Europa hierover wordt vervolgd.

Rootsaert vraagt of er in Brussel al vorderingen zijn in de 'may contain' (allergenen) discussie. Eliens antwoordt dat er wel over wordt gesproken in EU-verband, maar dat de discussie erg langzaam verloopt. Er is een jaarlijkse bijeenkomst bij de JRC, maar nog geen duidelijkheid. Rootsaert vraagt of het mogelijk is dat Nederland hierin een standpunt in neemt. De Stoppelaar geeft aan dat er voor de NVWA momenteel geen reden is om de huidige werkwijze aan te passen. Er komen weinig meldingen binnen en er is geen reden om de huidige drempelwaarden te herzien. Ze begrijpt wel het probleem. Als partijen een gezamenlijk plan opstellen kan dat mogelijk helpen in de discussie. Op EU-niveau is hier geen beleid voor. Schilder stelt voor om dit onderwerp op de agenda van het volgende ROW te zetten om nader te bespreken.

8. Warenwetbesluit Meel & brood

Smale geeft een toelichting op het voorstel voor aanpassing van het Warenwetbesluit Meel & brood. Na de ROW-vergadering eind vorig jaar zijn reacties verzameld en is er een overleg geweest met de betrokken partijen. Er is vooral gekeken naar het voorkómen van misleiding van de consument, interpretatie voor de handhaving en vervolgens de werkbaarheid van het bedrijfsleven. Het voorliggende stuk is het resultaat van alle input die is opgehaald. Er is geprobeerd waar mogelijk een middenweg te vinden tussen de

verschillende standpunten. Er kan nu een reactie worden gegeven bij het voorstel, daarna zal de wettekst worden opgesteld.

De voorzitter stelt voor om het per hoofdstuk door te lopen, te beginnen bij 'speltbrood en brood met de namen van graan in de aanduiding' en 'meergranenbrood'. Van Peij ziet het gebruik van de benaming van één graansoort bij 95% graanbestanddeel van die soort als werkbaar. Echter ziet ze een probleem bij sommige meergranenbroden. Het is denkbaar dat deze niet voldoen aan de definitie voor een meergranenbrood en ook niet kan voldoen aan de omschrijving van een brood met één of meerdere graansoorten. Ze wil pleiten voor ruimte voor speling van 10% voor andere granen dan basisgraan. Smale antwoordt dat die voorbeelden er inderdaad zijn. Het gaat er uiteindelijk om dat de consument weet wat hij koopt.

Bruil stelt voor om de genoemde 80% in de definitie voor brood met in de aanduiding namen van meerdere granen, te verhogen. De voorzitter stelt voor om de rekenvoorbeelden door te sturen naar de dossierhouder zodat er nog een keer naar gekeken kan worden.

Smale geeft een toelichting bij het hoofdstuk over 'zuurdesem'. Er zijn verschillende definities en dit is het uiteindelijke voorstel geworden. Colijn mist nog de azijnzuurbacteriën die naast melkzuurbacteriën kunnen ontstaan. Daarnaast vindt ze het te kort door de bocht om alleen water en graan als ingrediënt op te nemen omdat je ook met ander vocht kan werken zoals appelsap. Ze stelt voor om 'vocht' op te nemen in plaats van water. Smale denkt dat vocht een te breed begrip is om op te nemen in de definitie. Van oudsher wordt er water, graan en micro-organismen gebruikt voor zuurdesem. Als we nieuwe ingrediënten gaan toevoegen is de vraag of we de oude naam nog wel moeten gebruiken.

De voorzitter vraagt aan het ROW of de naam de lading nog wel dekt als er ander vocht gebruikt wordt dan water. Kalkman antwoordt dat er bakkers zijn die het vocht van fruit gebruiken om zuurdesem te maken. Het zou jammer zijn om dat uit te sluiten. Smale vraagt of je oude benamingen moet oprekken met nieuwe innovaties. Hoe is dit uit te leggen aan de consument. Je kunt ook andere benamingen gebruiken.

De voorzitter vraagt wat het bezwaar is om er appeldesem van te maken. Van Peij antwoordt dat het proces het belangrijkste is voor de consument. Het gaat om een bepaalde smaak van het eindproduct.

Panneman ziet mogelijk consequenties voor allergische consumenten als er andere ingrediënten gebruikt worden. Van Peij antwoordt dat alle ingrediënten staan vermeld op het etiket.

Martens geeft aan dat de consument een bepaald beeld heeft bij sommige broden. Appelsap bevat suikers die de consument niet verwacht in het brood. Het Diabetesfonds ziet graag dat hier voorzichtig mee om wordt gegaan.

Smale geeft toelichting op 'zuurdesembrood'. De vraag is of in zuurdesembrood toch een beetje gist mag zitten. Het voorstel is om dit toe te staan tot een bepaalde hoeveelheid en in de naam duidelijk aan te geven dat naast zuurdesem ook gist aanwezig is. Bruil stelt voor dat een zuurdesembrood met een beetje gist nog steeds zuurdesembrood mag heten en als de hoeveelheid gist over een bepaald percentage heen gaat, dan vermelden. Kalkman voegt toe dat in de Franse wetgeving 0.2% gist is toegestaan in zuurdesembroden. De rijs komt dan uit de zuurdesem. Er is echter maar een handvol bakkers die echt volledig zonder gist een zuurdesembrood kan bakken. Van Peij licht toe dat het doel is om te voorkomen dat gistbroden met zuurdesemsmaak worden verkocht.

Hoofdstuk 'witbrood, bruinbrood, volkoren brood'. Smale licht toe dat dit bestaande benamingen zijn, maar dat het vaak niet goed zichtbaar is voor de consument of iets wit, bruin of volkoren is, bijvoorbeeld door kleuring van het brood en decoratie op de bovenkant. Bruinbrood staat in de Schijf van Vijf maar met een bepaalde hoeveelheid vezel. Het voorstel is nu om een extra categorie toe te voegen; lichtbruin brood. Bij de categorie-indeling is het vezelgehalte van het graandeel meegenomen. Verder is het voorstel om 'tarwe' uit de definitie te halen omdat het ook om andere soorten granen kan gaan. Bij alle broden (ook meergranenbroden) moet volgens het voorstel worden aangegeven of het wit, lichtbruin, bruin of volkoren is.

Bruil vraagt of het benoemen van het vezelgehalte verplicht is. Smale antwoordt dat dit niet verplicht is, het is in het voorstel opgenomen om de scheiding aan te geven. Bruil geeft aan dat het vezelgehalte ook uit zaden en pitten kan komen. Smale antwoordt dat het genoemde percentage slaat op het vezelgehalte afkomstig van het graandeel, het vezelgehalte van het brood zelf kan dus ook hoger zijn door zaden en pitten. Crielaard merkt op dat het dan logischer zou zijn om het als een minimum te benoemen. Smale antwoordt dat er nog een keer goed gekeken zal worden naar de verwoording.

Rootsaert vraagt hoe het zit als het hoofdbestanddeel niet uit een graan bestaat. Bij brood voor allergische mensen kan bijvoorbeeld ook rijst het hoofdbestanddeel zijn. Smale antwoordt dat rijst en maïs ook granen zijn, maar dat het bij tapioca inderdaad een ander geval is. Ze gaat kijken hoe hiermee om te gaan.

Van Peij merkt op dat in de Schijf van Vijf wordt gesproken van een vezelgehalte van 4,5%, maar dit is geen Europese grens. Is het dan wel een goed idee om deze grens op te nemen in wetgeving? Hiermee wordt ook een nieuwe categorie geïntroduceerd en ze is hier geen voorstander van. Smale antwoordt dat het doel is om de consument een gezondere keus te kunnen laten maken.

Smale licht verder toe dat er naast 'heel' en 'half' andere groottes aan broden worden verkocht en dat de sector een uitbreiding heeft gevraagd voor middelgroot brood. Verder is gevraagd naar een regel voor het volkoren gehalte voor volkoren producten anders dan brood en meel. Deze producten vallen echter niet onder dit Warenwetbesluit, maar onder de Verordening over voedselinformatie voor consumenten.

9. Rondvraag

Dalebout vraagt hoe het vervolgproces eruit ziet voor het WWB Meel & brood. Smale antwoordt dat er tot eind juli nog opmerkingen doorgestuurd kunnen worden, daarna start het wetgevingsproces dat eerder deze vergadering is toegelicht.

Kneppers vraagt hoe het staat met de vertaalfouten in de Verordening over voedselinformatie voor consumenten. Schilder gaat het nakijken.

Goebels was pas later aangeschoven in de vergadering en heeft het punt over separatorvlees gemist. Hij wil nog meegeven dat de overheid tegen het bedrijfsleven zegt dat ze circulair moeten werken, maar dat er nu een hoogwaardig product wordt afgewaardeerd. Producten die minder waard worden zijn minder interessant om te verwerken. De voorzitter stelt voor dat het bedrijfsleven zo snel mogelijk inzichtelijk maakt hoe het voorgenomen besluit leidt tot het afwaarderen van dit product.

De voorzitter sluit de vergadering om 11.50 uur.

De secretaris,

M. Kunst

Bijlage 1 - Schriftelijke inbreng van het Nederlands Anafylaxis Netwerk bij agendapunt 3

In eerste instantie heeft het NAN geen problemen met de opzet van de huidige etiketteringsregels mbt de allergenen vermelding. We constateren wel dat er toch nog onwetendheid is over hoe de allergenen herkend moeten worden en dat het gebruik van de separate "allergie-informatie:" (is eigenlijk verboden) verwarring geeft. Toezicht op het gebruik van deze aanduiding mag wat strenger, wat het NAN betreft.

Tevens wordt bij de allergie-informatie ook vaak gelijktijdig de vrijwillige waarschuwende informatie over de onbedoelde aanwezigheid van xxxx allergenen aangegeven.

Het NAN spreekt voor de doelgroep die een (voedsel)allergische reactie, variërend van milde tot gematigde klachten tot levensbedreigende klachten door inname van het voedsel (allergeen) waar iemand allergisch voor is.

Nu is het zeer kort door de bocht om te zeggen dat ze dan het voedsel dan maar moeten vermijden. Dat doen ze ook, maar onbedoeld aanwezige allergeen zorgt er voor dat het risico groter wordt en de kans op een reactie, zelf een ernstige reactie, nopens tot hospitalisatie, is blijkens recentelijke publicatie door TNO/UMCU reëel en een serieuze zaak. Het is dan ook zaak dat de communicatie rondom deze onbedoelde aanwezige allergenen officieel door de Nederlandse overheid geregeld gaat worden.

Het NAN realiseert zich dat er binnen de etiketteringswetgeving op Europees niveau en op Nationaal niveau geen aandacht aan dit fenomeen gegeven wordt om allerlei redenen, echter in de GFL en Levensmiddelen wetgeving wordt wel aangegeven dat een voedselproduct veilig moet zijn voor de consument. Dit wordt ook weer ondersteund door het derde standpunt van de Minister, zoals in de evaluatie staat.

Daarnaast wordt aangegeven dat informatie niet misleidend mag zijn.

Door de vrijwillige status van het gebruik van waarschuwende zinnen voor de kans op aanwezigheid van onbedoeld aanwezige allergenen, blijkt door de variabele gebruik van verschillende zinnen de betrouwbaarheid van deze waarschuwende zinnen er een niet controleerbaar risico gecommuniceerd te worden aan de allergische consument. Uit onderzoek blijkt dan ook dat het grote groepen allergische consumenten en met name de groep teenagers en adolescenten met het grootste risico op anafylaxie deze waarschuwingen massaal negeren, omdat ze aangeven dat de waarschuwing geen reëel risico geeft over de aanwezigheid van het allergeen en dat de fabrikant het er opzet om zich "in te dekken".

Het NAN stelt voor om in het Actieplan Etikettering toch alsnog op te nemen:

Voorwaarden en uitvoering van het gebruik van waarschuwende zinnen voor de aanwezigheid van onbedoelde allergenen (de 14 stoffen genoemd in de regelgeving, waarbij ook de leden van de groepen allergenen, specifiek benoemd worden).

Een voorwaarde is o.a. dat er een gevalideerd en controleerbaar systeem/methodiek gekozen wordt voor de analyse van de aanwezigheid van xxx allergeen en de daarbij behorende risicoanalyse voor de kans op een allergische reactie.

Tevens moet er een uniforme informatie zijn voor de aanduiding dat de geloofwaardigheid en betrouwbaarheid indiceert van het gebruik van een bepaalde waarschuwende zin.

Als dit gerealiseerd wordt dan wordt recht gedaan aan het eerste standpunt van de Minister.